

koštni ponedeljek bo lep praznik za ormoško faro: vršilo se bo blagoslovljenje novega oltarja, v kojega se bodo prenesli ostanki sv. Vincencija. Blagoslovlili bodo oltar preč. gospod stolni župnik Bohinc, a slavnostno pridigo bo govoril č. g. profesor dr. Medved, oba iz Maribora. Vse se pripravlja, da dostojno slavi ta dan. Od blizu in daleč pričakujemo vernega ljudstva, da povzdigne slavnost tega dneva, o čemur bodemo poročali natančneje, naj bi ostal ta dan neizbrisljiv v spominu vernikov.

Iz Ribnice. (Požar.) V noči od dne 13. do 14. maja je nastal na doslej neznan način pri Miklavčevi in Vrhovski žagi požar. Ogenj je ugonobil ne le žago omenjenih posestnikov in sosedov, marveč tudi blizu stoječi mlin Lipeta Miklavca, znanega narodnjaka v Ribnici. Ljudje, ki bi utegnili zapaziti nevarnost, bili so ob onem času v trdem spanju; samo ena od Kuhelnikovih dekel je zapazila ogenj ter sklicala hlapce in družino na noge. Ogenj od dveh stavb je bil velik, in v veliki nevarnosti bila je tudi blizu stoječa Kuhelnikova žaga ter nekoliko oddaljeni obširni Kuhelnikov mlin. Edino žandarskemu vodji, g. Alojzu Furmannu, se imamo zahvaliti, da se je ogenj omejil samo na omenjeni dve stavbi. On je namreč prived s seboj kakih 10 mož iz Ribnice, ki so v družbi s Kuhelnikovimi hlapci tolikanj srčno in previdno gasili požar, da se prej omenjeni stavbi nista uneli. Kuhelnikova nova pila (žaga) je zavarovana pri »Slaviji«, mlin pa pri graški zavarovalnici. Stavbi, ki sta pogoreli, sta tudi zavarovani pri »Slaviji«. Ker se je torej le g. žandarskemu vodji in ostalim gasilcem zahvaliti, da ti zavarovalnici nista trpeli še večje škode, bilo bi pač želeti, da ti dve zavarovalnici odločita pogumnim gasilcem nekoliko nagrade. Večkrat čitamo po slov. listih zahvale, ki jih izražajo poškodovanci »Slaviji« za točno in solidno izplačevanje po požaru nastale škode; isto tako tudi niso izostale pri tožbe. Ker pa poznamo več posestnikov, ki nameravajo od ptujih zavarovalnic pristopiti k »Slaviji«, ko razvidijo, da ta slovanska banka pri ocenitvi škode ne stiska poškodovancev, zato govorimo pač v interesu banke »Slavije«, ako izrečemo željo, naj slavna zavarovalnica pri tej priliki skaže poškodovancem svojo velikodušnost. Naše le deloma se probujajoče ljudstvo naj razvidi, da geslo »Svoji k svojim« ni prazna fraza! Saj se itak nekateri bojé precej visokih premij pri »Slaviji«, čemu naj bi jih strašilo še odtrgovanje pri plačilu po požaru pouzročene škode? Toliko pro domo! Vrlim gasilcem in trudoljubnemu g. žandarskemu vodji pa bodi s tem izrečena prisrčna zahvala!

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Nadvojvoda Karol Ludovik †

brat presvetlega cesarja, je dne 19. maja, zjutraj ob 7. uri umrl na Dunaju v 63. letu svoje dóbe. Bil je vnet katoličan, velik podpornik dobrodelnih naprav, svoje dni cesarski namestnik na Tirolskem in v Galiciji ter pospeševatelj prijateljskih razmer z Rusijo, zato je bil zdaj odločen za cesarjevega zastopnika pri kronanju v Moskvi. Umrl je vsled prehlajenja na Jutrovem. Bog mu daj večni mir in pokoj! Tudi Slovenci žalujemo s presvetlim cesarjem.

Dunaj. Poslanska zbornica državnega zbora je v ponedeljek vsprejela postavo o zadrugah pri rudokopih

in pričela razpravo o reviziji zemljiško-davčnega katastra, pri kateri se je za štajarske kmečke koristi vrlo potegnil poslanec Fr. Robič, čegar govor objavimo pri prvi priložnosti. — Dvajset vseučiliških društev je razpuščenih, ker so se izrekla zoper dvoboj z židi. — Delavci, ki so razgrajali dne 1. maja, so občutljivo kaznovani. Naj zato zahvaljajo židovske voditelje!

Češko. Zastran zgradbe okrožnega sodišča v Trutnovi za Nemce se je že vse potrebno ukrenilo. — Dne 16. maja se je odprl v Pragi narodopisni muzej. — V nedeljo se je v Pragi osnovalo katoliško ljudsko društvo, da se bori za pravice Čehov in ustavlja židovskemu uplivu.

Štajarsko. Prihodnji torek popoldne ob 2. uri bode v puntigamski dvorani v Gradcu velika skupščina štajarskih učiteljev, nemških in slovenskih. V prvi vrsti bodo zahtevali višjo plačo.

Koroško. Novi okrajni glavar v Velikovcu, Kreuter, je trd Nemeč, dasi je v tem okraju tretjina Slovencev. — Kmetje, ki so dali pred 2 letoma svet za žiljsko železnico, še boja dozdej niso dobili za to nobenega plačila.

Kranjsko. Finančni minister je ljubljanski deputaciji obljubil, da se dovoli državno posojilo po 3% in sicer pol milijona za regulacijo, pol milijona za ljubljanske hišne posestnike in pol milijona za deželo. — Ljubljana sme vzeti na posodo 400tisoč gld. za napravo električne razsvetljave. — Kmetijska družba ima občni zbor dne 11. junija.

Primorsko. Goriški nadškof so svoji duhovščini poslali okrožnico, v kateri prepovedujejo čitati »Sočo« in laški »Courriere di Gorizia«. Vsled tega velika razburjenost med liberalci. — V kratkem se začne zidati krajevna železnica med Gorico in Ajdovščino.

Ogersko. Vlada si je domislila, da ima pravico vsako društvo zatreti, ki se osnuje na narodni podlagi. — Naučni minister je za slovaško občino Suhor razpisal službo učitelja tako-le: »Išče se učitelj, ki bi mogel čisto slovaško občino Suhor pomadjariti«. Eljen, madjarska svoboda!

Vnanje države.

Rim. Sv. oče so poslali ogerskim škofom o tisočletnici okrožnico, v katerej poudarjajo, da se je zahvaliti za obstoj in razvoj Ogerske le sv. evangelju in da naj vsak Oger dela na to, da se odstranijo uzroki razpore, brezverske postave.

Francosko. V nedeljo se je v Parizu zbralo več tisoč ljudi pred spomenikom device Orleanske, kjer se je prebrala resolucija, v kateri se zahteva, da se naj vsako leto obhaja spomin na devico Orleansko.

Belgijsko. Meseca julija bodo volitve v poslansko in gosposko zbornico. Liberalci že držijo s socialisti. Torej bode volilna borba med socialisti in pa katoličani.

Angleško. Poslanska zbornica je tudi v drugem branju vsprejela novo, sv. veri naklonjeno šolsko postavo. Angleži so torej siti brezverskih šol, kaj pa mi Avstrijci?

Rusko. Car se je izrekel za popolno enakopravnost vseh ver, posebno v ruski Poljski. Ne verjamemo. — Car se je s carico odpeljal v Moskvo dne 18. maja. V proslavo kronanja je car izdal ukaz, da se odpravi telesna kazen v Rusiji, in je pomilostil 1000 za prognanstvo v Sibirijo obsojenih oseb.

Srbsko. Zakaj se Srbi nočejo udeležiti ogerske razstave? Ker je lani madjarska vlada zaprla mejo srbskim prašičem in s tem Srbiji napravila škode za 10 milijonov frankov. Res, opravičena jeza!

Turško. Vlada je za guvernerja zeitunskega ime-

novala nekega Turka. Ko so velevlasti temu ugovarjale, reklo se jim je, da bodo kamajkami ali okrajni glavariji v Armeniji kristijani. Velevlasti so se s tem zadovoljile.

Špansko. Vlada je sklenila poslati na Kubo, kjer je že po vsem otoku razširjena ustaja, na jesen še kacic 50 do 60 tisoč vojakov. Kdaj bode tega konec?

Afrika. Ker je italijanski general Baldissera že kacic 2 tisoč vojakov poslal domov, bode bržčas v kratkem sklenil s kraljem Menelikom mir. Ta mir bo seveda za Italijo zelo drag in nečasten.

Za poduk in kratek čas.

Nevednost, najdražja stvar v deželi.

(Slika; načrtal — ski.)

(Konec.)

Kar pa je prišlo še odslej, bilo je zlasti za starega Smrekarja že pravi križev pot. Sestradan in zdelan, pobit na duši in telesu, je naposled zbolel ter se moral uleči. Žena mu je stregla, a kakó, to je vedela najbolj sama in pa — Bog. Kmalu se je razglasilo, da ga je zadel mrtvoud in da dolgo ne bo več. Preležal je eno zimo, toda spomladi se je že prikazal tu pa tam, krevsajoč po cesti z mavho na hrbtu. Mrtvoud je zadel le desno stran života ter ga napravil samó nesposobnega za delo, ne pa še nesposobnega za življenje. Žena ga ni marala več rediti domá, in kaj je hotel drugega, nego vzeti v roké beraško palico ter krevsati od hiše do hiše, prositi ubogajme. Za prej bogatega kmeta gotovo težak korak! Sedaj se je jel ljudém že nekoliko smiliti revež. Radi so mu dajali vsak po svoji moči, ta kruha, drugi moke, tretji zabele, četrti soli ali denarja; toda kmalu se je izvedelo, da še od tega, kar priberaóti ter prinese na dom, ne dobi revež od žene drugega kakor ostanke. To je ljudém zopet zamrzelo in marsikje so postali spet trdosrčni proti njemu, češ, ko bi to, kar mu damo, povžil sam, radi bi mu dajali, toda obá pa ne maramo rediti. Naposled je našel najboljšega podpornika v gospodu župniku, ki so mu pomagali obilno pri vsaki priložnosti, toda takó, da ni vedela levica, kar je delala desnica. Takó se je torej prevlekel do letošnje zime.

Kakor sami vidite, letošnja zima ni bila huda, pač pa mrzla in to je bilo krivo, da revež ni mogel iti več po beračenju, ker mu je pohabljeno telo odpovedalo službo. Moral je prebiti domá v mrzli sobi, ker revežu nihče ni pripravil potrebnih drv za kurjavo. Gladen in prezebajoč jel je naposled bolehati in žena mu je stregla. S tem je tudi povedano vse. To, kar pripovedujejo o njegovih poslednjih trenutkih, mora v človeku kar vzbujati grozo. Ko so gospod župnik zvedeli, da boleha, poslali so nekoga povedati ženi, naj pripravi, kar je potrebno, da ga pridejo previdet. Poslanec prišedši v kočó, ni našel žene nikjer, le bolnik je ležal na postelji, že kakor mrtev. Jel ga je dramiti, stresati za rame, klicati po imenu, toda nič. Mislil je, da je že proč, torej ga je jelo biti strah in že je hotel zbežati skozi vrata. Tu se je še toliko osrčil, da se je ozrl ter videl, da se je bolnik nekoliko zganil. Pa se vrne k njemu ter ga jame izpraševati to in óno, zlasti še to, kam je odšla žena. »Ój, žene že dva dni ni videti«, odvrne s težavo bolnik, »mene pa tu takó zebe in tudi lačen sem, lačen«. — »Kam pa je vendar šla?« nadaljuje oni; »župnik so namreč naročili, naj pripravi potrebno, da vas pridejo previdet«. — »Menda bo pri hčeri, ali kje«, odvrne bolnik in solzé ga polijejo, ko se spomni velike skrbi župnikove. »Ó, naj le pridejo«, nadaljuje; »veliko sicer nimam, toda nekaj bi jim še vendar-le rad povedal. Ó,

da bi vsaj kak teden še gledale moje oči«, vzdihne na to, »potem pa naj se zgodi sveta volja božja!«. In res častiti gospod so prišli, prinesli mu ne le sveto popotnico, marveč tudi precej drobiža, češ, naj mu žena potrebno kupi, da vsaj gládú ne bo umrl. Ó kakó so polivale solzé hvaležnosti reveža, dasiravno so bile že štete ure njegovega življenja! Ni ucajal tedna, kakor si je želel, umrl je sam, zapuščen, pozabljen, toda pripravljen; Bog da bi bili le mi takó!« —

»Lepa vam hvala, gospodinja, za ganljivo pripovedko, katera mi nikdar ne zgine iz spomina!« zakliče sedaj kovačica, sedeča pri peči, ko vidi, da je tovarišica umolknila. »Verjemite mi, da sem se mnogo naučila iz nje, kar bo dobro povedati tudi svojim mlajšim. Upam, da jih gane vsaj izgled, ako besede same časih ne pomagajo. Dobro, da so vam znane vse podrobnosti iz življenja tega trpina.«

»Kaj bi mi ne bile znane, saj sem jih gledala z lastnimi očmi, čula od zanesljivih prič«, odvrne kočarica. »Če je resnica, da izkušnje izmodré človeka, pa lahko svojim mlajšim pokažete sedaj z zgledom, kakó resničen je star pregovor, da nevednost je najdražja stvar v deželi, da ženiti se je treba čim bliže, ko je mogoče, in da le tista deklina je kaj vredna, ki se ne sramuje deti ná-se izdelkov svojih rok. Ako bi bil pokojni Smrekar dobil takšno, gotovo bi ne bil takó nesrečen in tudi njegovi otroci bi še kaj imeli. Takó pa ga bodo kleli še tjakaj v grob.«

»Ój, to je hudó, da je človeka kar groza«. —

»Mislim, da je, toda kar sem že rekla, ponovim še enkrat, da sam ni bil kriv vsega. Ko sem danes stala ob njegovem grobu, mislila sem si: Pridite semkaj-le, vi modrijani, ki ne morete dovolj prehvaliti tiste naše takratne nemške šole, da vidite, kak dobiček je prinesla temu-le revežu, ki je sedaj že na pravici božji! Ako bi se bil on namesto tiste nepotrebne nemščine naučil v šoli potrebnih vednostij za življenje, gotovo bil bi znal drugače ravhati s svojim premoženjem ter bi ne bil umrl takó gladen, zapuščen, pozabljen in preklinjan celó tjakaj v grob. Seveda tistim, ki nam takó vsiljujejo nemščino in trdijo, kakó je ona potrebna, je stokrat ljubši, da ostane kmet top in neveden, da se dá skubsti in odirati, kakor so to delali z rajnkim Smrekarjem, ker je ta nevednost njim najbolj v prid. Zató pa tudi sedanjí lastnik Smrekarjevega posestva toliko rogovili zoper Slovence in zoper naša gospoda dušna pastirja, ki skrbita ne le za večno, marveč kolikor mogoče tudi za časno srečo svojih ovčic. Povejte tudi to svojim mlajšim, da bodo vedeli, koga imajo pred seboj, ako pridejo v dotiko s takimi ljudmi, ki se jim bodo hlinili za prijatelje, ob enem pa bodo sovražili in zaničevali naš jezik ter hvalili tujega.«

»Gotovo jim povem«, odvrne tovarišica, »in lepa hvala, da ste me napotili na to. Sedaj pa z Bogom!« — »Z Bogom, srečno pot!« zakliče gospodinja ter zapre za svojo znanko hišna vrata.

Glas iz Brazilije.

Vladni braziljski list »O Paiz« podaje nastopno sliko o neverjetni bedi avstrijskih izseljencev: Avstrijski izseljenci se izkrevajo na otoku, oddaljenem kakih 50 minut vožnje od glavnega mesta Rio de Janeiro. Na tem otoku primanjkuje vode in morajo dovažati isto s celine. A voda, ki jo dovažajo v strašno umazanih čolnih, stoji često po dva, tri dni na pekočem solncu in se tudi meša s slano morskó vodo. Vsi izseljenci, ki morajo piti to vodo, dobé strašno drisko. Perilo si morajo izseljenci prati v morju, vsled česar je perilo vedno umazano. Izseljenci spé po tisoč v eni spalnici.